

Beeldverhaal

Leegstand, van een nood een deugd maken

Foto's Lex Broere (tenzij anders vermeld)
Tekst: Michiel Smit

Onder en Rechts:
Verouderd industrieterrein in Weesp met een rommelige openbare ruimte, veel leegstand en onderbezetting. In de meeste Nederlandse gemeenten zijn dergelijke terreinen te vinden. In plaats van ze op te knappen, worden er vaak nieuwe terreinen aangelegd en wordt er weer wat afgesnoept van de open ruimte. Dat heeft alles te maken met het functioneren van de grondmarkt en de belangen die verschillende partijen daarbij hebben.

>> Bouwen voor de leegstand, een grotere verspilling van arbeid en grondstoffen is nauwelijks denkbaar. En toch gebeurt het in Nederland op grote schaal. Volgens het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) is er alleen aan kantoorruimte al een overschot van ruim 13,5 procent, ofwel 6,3 miljoen vierkante meter. En als we doorgaan op de huidige weg, loopt dat tekort op naar 10 miljoen vierkante meter in 2020.

Er is kennelijk iets grondig mis met de manier waarop bouwopdrachten tot stand komen. Het zal moed en doorzettingsvermogen vragen om hier wat aan te doen. Tot die tijd (en nog lang daarna) zullen vele gebouwen leeg staan. Een deel van deze gebouwen wordt gekraakt. In sommige gevallen resulteert dat in 'broedplaatsen' voor kunstenaars en een interessante toevoeging aan het aanbod van stedelijke evenementen en vertier.

In plaats van de oorzaken van de overproductie aan te pakken, heeft de regering recentelijk een kraakverbod ingesteld. Een verbod waarvan de VNG en de burgemeesters van de vier grote steden zeggen er geen behoefte aan te hebben; ongewenst kraken kan met bestaande wet- en regelgeving effectief worden aangepakt. In dit beeldverhaal tonen we enkele voorbeelden van leegstand en kraakpanden die iets toevoegen aan de omgeving. <<

Onder:

De voormalige NDSM-scheepswerf in Amsterdam is al heel wat jaren gekraakt. De gemeente ondersteunt diverse initiatieven die de krakers ontplooiën. Na een afwezigheid van twee jaar, wordt er in september 2010 weer het Robodock-festival georganiseerd, een spectaculaire manifestatie met robotachtige creaties. Rondom de NDSM-werf hebben zich de laatste jaren diverse bedrijven in de creatieve sector gevestigd, waaronder MTV en IDTV.

Links en Onder:
Dit Amsterdamse kantoorpand boven de A10 West is sinds 2006 gekraakt en in gebruik als moskee. Vanwege een nijpend tekort aan gebedsruimtes voor 'nieuwe religies' (onder andere islam, hindoeïsme en Afrikaanse kerkgenootschappen) komt een dergelijke oplossing in beeld.

Boven:
Het militair terrein Buitenveld diende jarenlang als opslagplaats voor de militaire basis Gilze-Rijen. Na de Koude Oorlog raakte het terrein in onbruik en werd het gekraakt. Er ontstond een grote alternatieve leefgemeenschap. In 2007 is het gebied overgedragen aan Staatsbosbeheer en is het teruggegeven aan de natuur. Kraken kan aldus worden gezien als de laatste gebruiksfase van een gebouw of terrein voordat het van functie verandert.

Poëzievoordracht tijdens het Ruigoord-festival Vurige Tongen. (foto: Wikimedia)

(foto: Wikimedia)

(foto: daadara.nl)

Boven, Midden, Onder:

Het dorp Ruigoord, waarschijnlijk een van de oudste gekraakte plekken van Nederland (sinds 1970). Het wordt steeds meer omringd door haven- en industrieterreinen. Met het oog op veiligheidsrisico's mag er niet meer worden gewoond. Wel hebben kunstenaars er hun atelier en wordt het voor diverse evenementen gebruikt. Het is de spil van het Amsterdamse subculturele leven.

Uiterst links, links en boven:
Het Slaakhuys in Rotterdam. In dit gebouw (ontworpen door H.P. Berlage) zaten voorheen de redactie en drukkerij van de krant het Vrije Volk, die inmiddels ter ziele is. Het gebouw is nu voor een groot deel gekraakt voor bewoning. Een ander deel wordt 'antikraak' bewoond. Sinds 2007 is het gebouw een rijksmonument.

Websites

www.ndsm.nl

www.robodock.org

www.ruigoord.nl

www.sbr.nl/projecten/Herbestemmen_van_leegstaand_vastgoed

www.vng.nl --> dossier leegstand en herbestemming